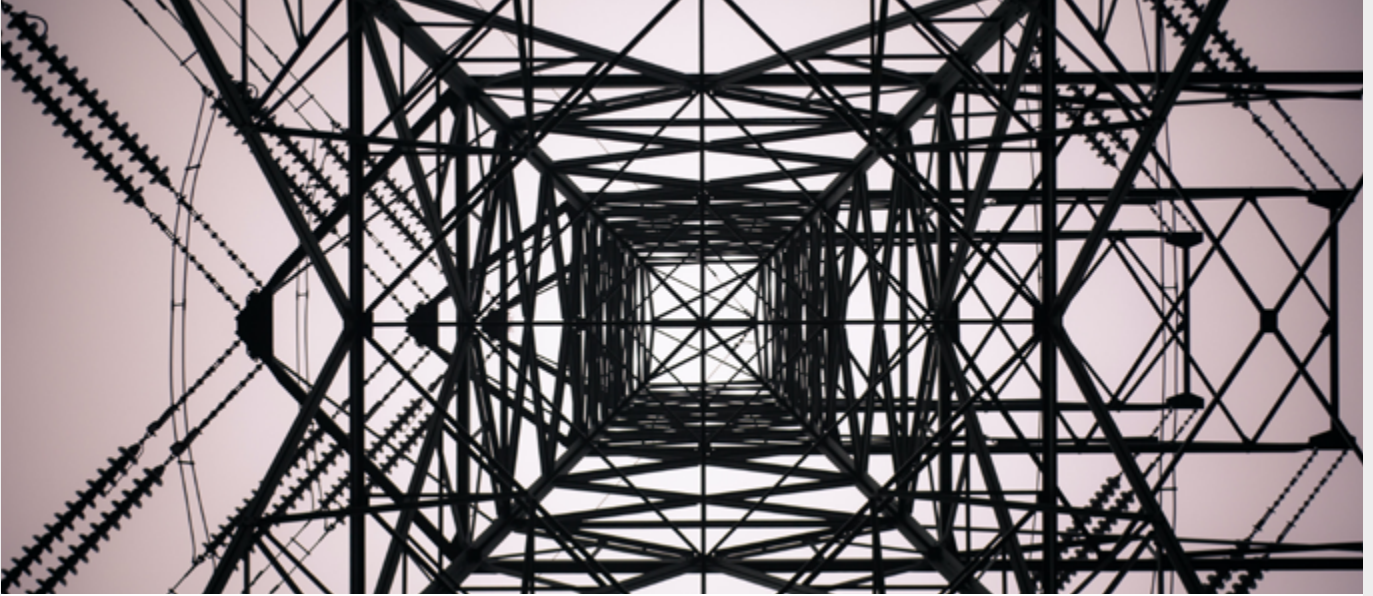

Elektrik Piyasasındaki Yeni Gelişmeler Hakkında Bilgi Notu

Aralık 2024

Değerli Müvekkillerimiz, Meslektaşlarımız ve Dostlarımız,

1. Elektrik Piyasasında Toplayıcılık Faaliyeti Yönetmeliği Yayımlandı

17 Aralık 2024 tarih ve 32755 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 1 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girecek Elektrik Piyasasında Toplayıcılık Faaliyeti Yönetmeliği (“**Yönetmelik**”) ile 30 Mart 2013 tarih ve 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun (“**Kanun**”) 12/A maddesi kapsamında toplayıcıların elektrik piyasasında yürütebileceği faaliyetler ile toplayıcılık faaliyeti kapsamında yürütülecek işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Yönetmelik’in yanı sıra bazı diğer ikincil mevzuatta da, toplayıcılık faaliyetine ilişkin değişiklikler yapılmıştır.

Yapılan bu düzenleme, toplayıcıyı resmi bir elektrik piyasası katılımcısı olarak belirlemiş ve toplayıcıyı bir veya birden fazla şebeke kullanıcısı ile söz konusu şebeke kullanıcıları adına elektrik piyasasında toplayıcılık faaliyeti yürütmek üzere anlaşma imzalamış olan toplayıcı lisansı veya toplayıcılık faaliyeti lisansına dercedilmiş tedarik lisansı sahibi tüzel kişi olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda toplayıcı, enerji piyasasında nihai tüketicilere elektrik veya doğal gaz tedariki gibi hizmetler sağlayan tedarikçilerden farklı olarak, dağıtık enerji kaynaklarını bir araya getiren ve bunları tek bir kaynak gibi yöneten ve enerji piyasasına sunan kuruluşlar olarak kurgulanmıştır.

A. Toplayıcılık Kavramı ve Toplayıcılık Faaliyetini Yürütebilecek Kişiler

Yönetmelik uyarınca toplayıcılık, toplayıcı tarafından bir veya birden fazla şebeke kullanıcısının üretim ve/veya tüketimlerinin birleştirilerek işletilmesi kapsamında gerçekleştirilen piyasa faaliyetini ifade eder. Bu doğrultuda toplayıcılık faaliyeti, toplayıcı lisansı veya lisansına derç edilmek kaydıyla tedarik lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yürütülebilecektir. Bu tüzel kişilere lisans verilmesi kapsamında 2 Kasım 2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği hükümleri uygulanacaktır.

B. Toplayıcılık'a İlişkin Genel Esaslar

Toplayıcıların Faaliyetleri. Yönetmelik kapsamında toplayıcıların temel olarak faaliyetleri şunlardır:

- **Organize Toptan Pazarlara Katılım:** Organize toptan elektrik piyasalarında faaliyette bulunmak.
- **Dengeleme Piyasası İşlemleri:** Üretim ve tüketimi koordine ederek portföyleri üzerinden şebeke istikrarı için enerji dengesizliklerini yönetmek.
- **Yan Hizmetlere Katılım:** Reaktif güç desteği, frekans kontrolü ve talep tarafı tepkisi gibi yan hizmetlere katkıda bulunmak.

Toplayıcı, toplayıcılık faaliyeti kapsamında yapacağı piyasa faaliyetleri için ilgili şebeke kullanıcıları ile toplayıcılık hizmet anlaşmaları imzalayacaktır. Öte yandan toplayıcı, organize toptan elektrik piyasası faaliyetlerine katılım için piyasa katılım anlaşmalarını piyasa işletmecisiyle, yan hizmet anlaşmalarını ise şebeke işletmecisiyle yapacaktır.

Toplayıcılık faaliyeti lisansına derç edilen tedarik lisansı sahibi tüzel kişiler, portföylerinde yer alan ve elektrik tedarik ettikleri şebeke kullanıcıları ile toplayıcılık hizmet anlaşması yapamayacak ve toplayıcılar toplayıcılık lisansları kapsamında toptan satış faaliyeti gerçekleştiremeyeceklerdir. Bununla birlikte, toplayıcıların portföylerini dengelemek amacıyla yaptıkları alışlar ve satışlar toptan satış faaliyeti olarak değerlendirilmeyecektir.

Toplayıcılar, anlaşmalı oldukları şebeke kullanıcılarının üretim ve/veya tüketim programlarını yönetecek olup, bu kullanıcılar adına elektrik enerjisi ve kapasite alım satım işlemlerini gerçekleştirecek ve yan hizmetlere katılım sağlama hakkına sahip olacaklardır. İlaveten toplayıcı, portföyündeki kullanıcılar adına teminat ve dengesizlikler de dahil olmak üzere tüm piyasa yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlüdür.

Tüketim Tesislerinin Toplayıcılık Faaliyetine Katılımı. Toplayıcı, dağıtım veya iletim şebekesine bağlı tüketim tesislerini kendi portföyünde toplayabilecektir. Toplayıcı, talep tarafı katılımı kapsamında portföyüne aldığı tüketim tesislerinin aynı zamanda enerji tedarikini de gerçekleştirebilecektir. Toplayıcı, bu kapsamda tedarik faaliyetlerini yürütmeyi tercih etmezse, bu durumu piyasa işletmecisine Piyasa Yönetim Sistemi üzerinden bildirir.

Lisanslı Elektrik Üretim Tesislerinin Toplayıcılık Faaliyetine Katılımı. Toplayıcı, dağıtım veya iletim şebekesine bağlı lisanslı ve işletmedeki elektrik üretim tesisleri ile elektrik depolama ünitesi ve/veya tesislerini kendi portföyünde toplayabilecektir. Bununla birlikte toplayıcı, ancak işletmedeki elektriksel kurulu gücü 100 MW ve altında olan lisanslı elektrik üretim tesislerini portföyüne alabilir. İlgili mevzuat çerçevesinde yer alan şartları sağlamaları halinde toplayıcı portföyünde yer alan bu elektrik üretim tesisleri, dengeleme birimi ve/veya yan hizmet birimi olarak kabul edilir.

Lisanssız Elektrik Üretim Tesislerinin Toplayıcılık Faaliyetine Katılımı. Toplayıcı, dağıtım veya iletim şebekesine bağlı olan ve on yıllık alım garantisini doldurmuş lisanssız elektrik üretim tesislerini, ihtiyaç fazlası enerjilerini yönetmek üzerinde kendi portföyünde toplayabilecektir. Lisanssız elektrik üretim tesisleri için tesis bazında herhangi bir kurulu güç limiti uygulanmayacağı öngörülmüş olmakla birlikte, gerektiğinde Elektrik Piyasası Düzenleme Kurulu ("Kurul"), alt ve/veya üst kurulu güç limiti belirleyebilecektir.

Toplayıcı portföyünde ve aynı dengeleme bölgesinde yer alan lisanssız elektrik üretim tesisleri, mevzuatta yer alan şartları sağladıkları takdirde dengeleme birimi ve/veya yan hizmet birimi olarak kabul edilecektir.

Toplayıcılık Faaliyetinde Portföy Limitlerine Yönelik Düzenleme. Yönetmelik tahtında toplayıcılık faaliyetine ilişkin portföy limitleri belirlenmiştir. Bu kapsamda toplayıcı portföyünde elektrik üretim tesisleri yer alması halinde, lisanslı ve lisanssız elektrik üretim tesislerinin işletmedeki toplam elektriksel kurulu gücü en fazla 2.000 MW olabilecektir. Ayrıca toplayıcı portföyünde yer alan lisanssız elektrik üretim tesislerinin işletmedeki toplam elektriksel kurulu gücünün söz konusu üst sınır içerisindeki payının 500 MW'ı geçemeyeceği öngörülmüştür.

Toplayıcı portföyüne eklenebilecek tüketim veya depolama tesisleri için herhangi bir güç sınırı düzenlenmemiştir; ancak gerekmesi halinde Kurul bu tesisler için güç sınırı belirleyebilir.

C. Sonuç

Yönetmelik ve yapılan diğer değişiklikler Türkiye'nin elektrik piyasasının modernleştirilmesinde önemli bir adıma işaret etmektedir. Bu bağlamda Yönetmelik ve yapılan değişiklikler, toplayıcıların hak ve yükümlülükleri için bir çerçeve oluşturmakla kalmayıp, piyasaya katılım fırsatlarını artırmakta ve şebekeyi daha istikrarlı hale getirmektedir.

2. YEKA GES İhalesi Yayınlandı

Türkiye Cumhuriyeti Devleti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ("**Bakanlık**") yeni güneş enerjisi santralleri ("**GES**") kurulmasına yönelik Güneş Enerjisine Dayalı Yenilenebilir Kaynak Alanları ve Bağlantı Kapasitelerinin Tahsisi İhalesi ("**GES YEKA 2024 İhalesi**") için duyuruyu 4 Kasım 2024 tarihli ve 32712 sayılı Resmi Gazete'de ("**İhale Duyurusu**") yayımlanmıştır. GES YEKA 2024 İhalesi için şartname ("**Şartname**")¹ ve taslak sözleşme ("**Sözleşme**")² de Bakanlık'ın resmi internet sitesinde yayımlanmıştır.

GES YEKA 2024 İhalesi, Türkiye'nin yenilenebilir enerji altyapısını genişletme, enerji portföyünü çeşitlendirme ve güneş enerjisi teknolojisinin yerel üretimini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. İhale Duyurusu uyarınca, GES YEKA 2024 İhalesi 6 adet GES için toplamda 800 MW bağlantı kapasitesiyle aşağıdaki tablodaki şekilde gerçekleştirilecektir:

GES İhalesi	Bölge	Alan (km ²)	Bağlantı Kapasitesi (MWe)
G24-Karapınar GES	Karapınar/Konya	6,43	385
G24-Karaman GES	Ayrancı/ Karaman	4	200
G24-Malatya GES	Darende/Malatya	1,53	75
G24-Van GES	Saray/Van	0,9	60
G24-AntalyaGES	Gazipaşa/Antalya	0,8	40
G24-KütahyaGES	Aslanapa/Kütahya	0,73	40

(Bakanlık tarafından yayımlanan YEKA-GES Şartnamesi 2024 Ek 1 ve Ek 6)

Başvurular 27 Ocak 2025 tarihinde saat 10:00 ile 12:000 arasında Bakanlık tarafından kabul edilecektir.

A. GES YEKA 2024 İhalesi'ne İlişkin Usul ve Esaslar.

Teklif Vermeye Uygun Yarışmacılar. GES YEKA 2024 İhalesi'ne sadece (i) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("**TTK**") kapsamında anonim şirket veya limited şirket olarak kurulmuş Türk tüzel kişilikleri ve (ii) sermaye şirketi statüsüne sahip yabancı şirketler ("**Yarışmacı(lar)**") katılabilir. GES YEKA 2024 İhalesi'ni kazanan şirket ("**Kazanan Yarışmacı**"), aşağıda belirtilen hüküm ve koşullar altında sonraki adımlarla devam edecektir.

GES YEKA 2024 İhalesi'ni yabancı bir şirketin kazanması durumunda, Kazanan Yarışmacı en geç Sözleşme'nin imza tarihine kadar, TTK'ya göre aynı ortaklık yapısı ile veya yüzde yüz paylarına sahip olduğu bir anonim ya da limited şirketi Türkiye'de kurmakla yükümlüdür.

Teklif Usulü. Yarışmacılar, birim kilovatsaat bazındaki elektrik enerjisi alım fiyatı için 3,25 ABD Doları cent/kWh ("**Taban Fiyat**") ile 5,50 ABD Doları cent/kWh ("**Tavan Fiyat**") aralığında mali tekliflerini sunacaktır. Tavan Fiyat ve Taban Fiyat aralığında olmayan mali teklifler geçersiz sayılacaktır. GES YEKA 2024 İhalesi

1 Şartnamenin Türkçe versiyonu için bakınız.

2 Sözleşme'nin Türkçe versiyonu için bakınız.

kapsamında, öncelikle en düşük mali teklifleri veren en fazla beş Yarışmacı sıralanacak ve sonrasında ilgili Yarışmacılar arasında açık eksiltme usulü uygulanacaktır. GES YEKA 2024 İhalesi kapsamında, teklif edilen en düşük mali teklif esas alınmak suretiyle Yarışmacılar tarafından her defasında teklif edilen bir önceki en düşük fiyattan eksiltme yapılarak taban fiyat verilinceye kadar devam edilecektir. GES YEKA 2024 İhalesi Taban Fiyat'ın üzerinde en düşük ve son teklife ulaşılmaya kadar devam edilecektir.

Bir Yarışmacı, Taban Fiyatı teklif ederse, diğer Yarışmacılardan da sırasıyla Teklifler alınacaktır. Diğer Yarışmacılar ihaleden çekilirse (yani yalnızca bir Yarışmacı Taban Fiyatı teklif ederse), süreç sona erdirilecektir. Ancak, ikinci bir Yarışmacı da Taban Fiyatı teklif ederse, bu ikinci Yarışmacı, MW başına en az 10.000 ABD Doları tutarında bir katkı payı ödemeyi kabul etmiş sayılacaktır. Ardından, Taban Fiyatı vermiş olan Yarışmacılar, en yüksek katkı payı miktarı üzerinden bir açık artırma yoluyla rekabet edecektir. Bu açık artırma, bir Yarışmacı tarafından belirlenen en yüksek katkı payının diğer Yarışmacı tarafından eşleşmemesi durumunda sona erecektir.

GES YEKA 2024 İhalesi sonucunda katkı payı oluşması halinde, ilgili tutarın tamamı, Yarışmacı tarafından Yarışmacı'nın Sözleşme'yi imzalamaya davet edilmesini takip eden 20 iş günü içerisinde ödeme tarihindeki Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası ("**TCMB**") döviz satış kuru esas alınarak EPIAŞ'a ödenecektir.

Katkı payının zamanında ödenmemesi halinde, Yarışmacı tarafından verilen geçici teminat gelir kaydedilecek ve sırasıyla ikinci ve üçüncü en düşük teklif sahibi Yarışmacılar'a katkı payını ödemeleri ve Sözleşmeyi imzalamaları için 20 iş günü süre verilecektir.

Yukarıdaki süreç tamamlandıktan sonra ihale komisyonu tutanağı hazırlanarak Bakanlık onayı için Enerji İşleri Genel Müdürlüğü'ne ("**Genel Müdürlük**") sunulacaktır. Bakanlık onayını takiben Kazanan Yarışmacı Genel Müdürlük tarafından Sözleşme'yi imzalamaya davet edilecek ve daveti takip eden 30 gün içerisinde Sözleşme imzalanarak GES YEKA 2024 İhalesi sonuçlandırılacaktır.

Finansal Teminatlar. Yarışmacılar, başvuru yaptıkları GES YEKA 2024 İhalesi kapsamında katılacakları her bir ihale süreci için 1 yıl süreli, kesin, limit dışı, tamamen ve kısmen nakde çevrilebilir nitelikte, megavat cinsinden birim kurulu elektrik gücü için 15.000 ABD Doları tutarındaki teminat mektubunu ("**Geçici Teminat**") Bakanlığa sunmak zorundadır. Kazanan Yarışmacı ayrıca Sözleşme'nin imzalanacağı tarihten en geç 1 gün öncesine kadar 10 yıl süreli, kesin, limit dışı, tamamen ve kısmen nakde çevrilebilir nitelikte, megavat cinsinden birim kurulu elektrik gücü için 30.000 ABD Doları tutarındaki teminat mektubunu ("**Kesin Teminat**") Bakanlığa sunmak zorundadır. Geçici Teminat, Kesin Teminat sağlandıktan sonra Kazanan Yarışmacı'ya iade edilecektir. Kesin Teminat, Bakanlık tarafından zararlarının tazmini ve Kazanan Yarışmacı'nın Sözleşme hükümlerine uymaması nedeniyle oluşabilecek cezaların tahsili amacıyla nakde çevrilebilir.

B. GES YEKA 2024 İhalesi Kapsamındaki Diğer Esaslı Koşullar

Satış ve Fiyatlandırma Şartları. GES'ler kapsamında üretilen elektrik enerjisi, Sözleşme imza tarihinden itibaren 60 ay süreyle ("**Serbest Piyasada Satış Süresi**") serbest piyasada işlem görecektir ve Serbest Piyasada Satış Süresi sonunda GES YEKA 2024 İhalesi sonucunda belirlenen alım fiyatı karşılığında iletim sistemine verilecektir.

Piyasa takas fiyatının ilgili uzlaştırma döneminde 4,95 ABD Doları-cent/kWh altına düşmesi halinde, elektrik enerjisi alım fiyatı, enerjinin sisteme verildiği tarihteki TCMB döviz alış kuru dikkate alınarak, 4,95 ABD Doları-cent/kWh olarak uygulanacaktır.

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yönetmeliği, Şartname ve Sözleşme kapsamında süre uzatımı verilmesi halinde verilen ek süre Serbest Piyasada Satış Süresi'ne eklenmeyecektir. Serbest Piyasada Satış Süresi'nin bitiminden itibaren 20 yıl boyunca üretilen elektrik için Sözleşme'de belirtilen "*birim elektrik alım fiyatı*" uygulanacak ve herhangi bir nedenle fiyat artışı gerçekleştirilmeyecektir.

Bakanlık, GES tarafından üretilen elektriğin Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması ("YEKDEM") kapsamında değerlendirileceğini ve YEKDEM'de değişiklik olsa dahi ödenecek fiyatların Şartname ve Sözleşme'ye uygun olacağını taahhüt etmektedir.

Serbest Piyasada Satış Süresi'nin bitiminden itibaren üretilen elektrik enerjisi için TEİAŞ'a ödenen iletim tarifesi kapsamındaki bedeller Kazanan Yarışmacı'ya YEKDEM kapsamında ödenecektir.

Diğer Proje ve Düzenleyici Şartları. GES'ler güneş enerjisinden elektrik üretmek haricinde başka herhangi bir amaçla kullanılamayacaktır. Ayrıca, GES'ler asgari yerlilik oranlarına uygun olarak Türkiye'de inşa edilecektir. Kazanan Yarışmacı, GES'ler kapsamında tedarik edeceği akşamları Şartname'ye göre en az %75'lik yerlilik puanını sağlayacak şekilde tedarik edecektir. İnvertörün söz konusu yerli katkı oranı şartını sağlaması durumunda Serbest Piyasada Satış Süresini takiben başlayacak 20 senelik alım süresinin ilk 5 yılında birim elektrik enerjisi alım fiyatına 0,3 ABD Doları- cent/kWh ilave edilecektir. Ancak 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında başkaca yerli ürün desteği uygulanmayacaktır.

Kazanan Yarışmacı GES'lere ilişkin fizibilite çalışmaları, izinler, lisans ve onay prosedürleri de dahil olmak üzere tüm inşaat, devreye alma işleri ile düzenleyici işlemleri bizzat gerçekleştirecek ve GES'ler için güvenlik, iş sağlığı ve çevresel önlemlere ilişkin tüm maliyet ve sorumluluğu üstlenecektir.

GES'ler için ön lisans süresi azami 24 ay, inşaat süresi ise lisans düzenlenme tarihinden itibaren azami 100 MWe altı kapasiteye sahip GES'ler için azami 24 ay, 100 MWe üstü kapasiteye sahip GES'ler için azami 36 ay olacaktır. Sözleşme süresi boyunca GES'ler için elektriksel kapasite artışına izin verilmeyecektir.

GES YEKA İhalesi 2024 hem yatırımcılar hem de Türkiye'nin büyüyen yenilenebilir enerji kapasitesi için stratejik bir fırsat sunmaktadır. Söz konusu fırsatlara ve diğer sorularınıza dair ekibimizle iletişime geçebilirsiniz.

Sera Somay
Ortak Avukat
ssomay@paksoy.av.tr

Zekican Samli
Counsel
zsamli@paksoy.av.tr

Mete Siber
Kıdemli Avukat
msiber@paksoy.av.tr

Beritan Arık
Avukat
barik@paksoy.av.tr

Bu not sadece bilgilendirme amaçlı olup hukuki görüş içermemektedir. Bu bilgi notundaki konulara ilişkin bir sorunuz olması halinde lütfen bizi arayınız. Tüm hakları saklıdır.

Paksoy Ortak Avukat Bürosu, yerli ve yabancı yatırımcılara Türkiye'de hukuki danışmanlık ve avukatlık hizmeti sağlamak üzere ortak girişimler, şirket birleşme ve satın almaları, rekabet hukuku, gayrimenkul yatırımları, banka ve finans hukuku, enerji mevzuatı, alt yapı yatırımları, ticari ve idari davalar, iş davaları ve vergi uyuşmazlıkları gibi geniş bir yelpazede faaliyet gösteren yerel avukatlık firmasıdır.